

Jeg er ikke af dem, der troe, at det Formaal, der skal tages Hensyn til ved Valget af Folkerepræsentanter, er speciel Sagkundskab. Jeg troer, det overbetende Hensyn er at faae en Folkerepresentation. Men netop vi, som nære denne Anskuelse, som mene, at der her i Rigsdagen ikke er Spørgsmaal om speciel Sagkundskab, men om noget ganske Andet, netop vi maae indrømme, at det er i høj Grad ønskeligt, at vi kunne drage Sagkundskaben til os, og jeg seer ikke noget bedre Midde dertil end netop det foreslaaede. Vi have efter Grundloven Ret til at tage Sagkundskaben udenfor Thinget, vi kunne fordrø, at Alle skulle give os Dplysninger, vi kunne kalde dem til os og faae Dplysninger. Vi skulle domme, men netop fordi vi skulle domme, trænge vi til at faae alle de Dplysninger, som kunne gives af de specielt Sagkyndige, og her er den fortrinligste Maade at faae Alt frem paa, at faae det lagt for os, ikke blot som det skrevne Ord, men faae det lagt for os, som det tidd gaer, naar man taler med Folk, saaledes at man modtager et ganske anderledes fylldigt og friskt Indtryk end af det blot skrevne Ord. Jeg troer ganske vist tillige, at denne Form har sin store constitutionelle Betydning. Det ligger allerede deri, at jeg antager, den har sin store praktiske Betydning, men dernæst er den virkelig en af de meest praktiske Former, ad hvilken man med Lethed kan komme til en Fællesanskuelse, saa at sige af sig selv, uden at i Almindelighed forudsatte Anskuelser, Partiholdninger gjøre sig gjældende. Det man i Fællesskab foretager en saadan omfattende Undersøgelse, kommer man umiddelbart, uden selv at vide det, under denne Undersøgelse til en Fællesanskuelse, bliver paa en let Maade ført til et praktisk Resultat. Jeg behøver ogsaa kun at minde om de berømte Commissioner, vi have haft under det nuværende Ministerium, som saa tidt have været bragte paa Bane her, snart anerkjendende, snart paa anden Maade. Men hvad man end mener om Regjeringens Tilbøjelighed til at nedsætte Commissioner, troer jeg dog, vi Alle ville være enige om, at vi aldrig havde faaet f. Ex. Hærreformen ført igjennem, hvis vi ikke havde haft Forsvarscommissionen, hvor en Deel

af Folkets Udsendinge sad og, saa at sige uden at vide det, kom til en fælles Anskuelse, som de saa førte igjennem her. Jeg troer ikke, man vil nægte, at det er en praktisk Form, naar man vil udrette Noget her. Dernæst gaaer jeg for mit Bedkommende endnu videre. Jeg gaaer saa vidt, at Brugen af disse parlamentariske Commissioner for mig er et Hovedspørgsmaal i vor constitutionelle Livsudvikling. Gjennemførelsen af det, man kalder det parlamentariske System, at det er Folkets Majoritet, der har Styrelsen i Hænde, kræver i mine Dine endogsaa næsten med Nødvendighed denne Institution. Dette System, som de Fleste af os hylde, om vi end ere nødte til at indrømme, at det er vanskeligt for os her i Landet at komme dertil, og som de Fleste ere enige om at erkjende som det Maal, vi bør efterstræbe, dette System er i Virkeligheden den eneste sande Form for det constitutionelle Liv og det, hvorved der kommer Alvor ind deri, hvad enten man seer paa den daglige Forretningsgang, eller man seer Sagen fra et større principmæssigt Standpunkt; men naar vi staar her ved Spørgsmaalet om det parlamentariske System, om Majoritetsherredømmet, saa er tillige det Spørgsmaal givet, om man kan tænke sig, at dette skal faae nogen Betydning, uden at dets Udvikling udgaaer fra selve Folkerepresentationen. Jeg troer det ikke; jeg troer, at først naar Rigsdagens Initiativ spiller en stor Rolle, og Folkerepresentationen saaledes selv tager Initiativet til Foranstaltninger paa de forskellige Omraader, vil den virkelige Ledelse af det hele parlamentariske Liv tilfalde Folkerepresentationens Fleertal. Dette er det Eine; det Andet, som følger med en saadan stor Brug af Representationens eget Initiativ, er dette, at saa først dannes der sig af sig selv og nødvendigt de fastsluttede Partier, der behøves for at danne et saadant Fleertal; saa først faaer Majoritetsregjeringen, den virkelige Folkeregjerting, sin store praktiske Betingelse. Men naar jeg da seer hen til, hvoraf det afhænger, om Rigsdagen kan bruge et saadant Initiativ og bruge det heldigt og stadigt, saa seer jeg ingen anden Form derfor end netop disse parlamentariske Commissioner. See vi ikke nærlidelig, naar der er Tale om noget Større